

РЕШЕНИЕ

№ 115

гр. Варна, 13.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Радослав Кр. Славов

Членове: Дарина Ст. Маркова
Женя Р. Димитрова

при участието на секретаря Ели К. Тодорова
като разгледа докладваното от Дарина Ст. Маркова Въззивно търговско дело
№ 20213001000483 по описа за 2021 година

И за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е въззивно, образувано по жалби на ДЖ. ЕТ. ЯШ. от с.Воднянци, община Добрич, ГЮЛХ. С. С. от с.Воднянци, община Добрич, СВ. СВ. Ф. от с.Подслон, община Добрич и ДЖ. ЕТ. ЯШ. от с.Воднянци, община Добрич срещу решение № 260040 от 24.03.2021г. по търг.дело № 19/20г. по описа на Окръжен съд – Добрич в отхвърлителните му части както следва:

от ДЖ. ЕТ. ЯШ. в частите на решението, с които са отхвърлени предявените от него срещу ЗК „Лев Инс“ АД осъдителни иски с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ за разликата над 150 000лв. до 180 000лв., претендирана като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на дъщеря му А Д.Е. в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“, както и иска за разликата над 50 000лв. до 80 000лв., претендирани като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на преждевременно роденото дете на дъщеря му А Д.Е., починало в резултат на

ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ10, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“; както и по отношение на началната дата на дължимото обезщетение;

от ГЮЛХ. С. С. в частите на решението, с които са отхвърлени предявените от нея срещу ЗК „Лев Инс“ АД осъдителни иски с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ за разликата над 150 000лв. до 180 000лв., претендирана като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на дъщеря и А Д.Е. в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“, както и иска за разликата над 50 000лв. до 80 000лв., претендирани като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на преждевременно роденото дете на дъщеря и А Д.Е., починало в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ10, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“; както и по отношение на началната дата на дължимото обезщетение;

от СВ. СВ. Ф. в частите на решението, с които са отхвърлени предявените от него срещу ЗК „Лев Инс“ АД осъдителни иски с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ до размера на сумата 180 000лв., претендирана като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на А Д.Е., с която е бил във фактическо съпружеско съжителство, в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“, както и иска до размера на сумата 180 000лв., претендирани като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на преждевременно роденото негово дете от А Д.Е., починало в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ10, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“;

от ДЖ. ЕТ. ЯШ. в частите на решението, с които са отхвърлени

предявените от него срещу ЗК „Лев Инс“ АД осъдителни иски с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ до размера на сумата 5 000лв., предявен като частичен от 50 000лв., претендирана като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на А Д.Е., негова племенница, в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“, както и иска до размера на сумата 5 000лв., предявен като частичен от 50 000лв., претендирани като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на преждевременно роденото дете на неговата племенница А Д.Е., починало в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ10, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“;

и по въззивна жалба на ЗК „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, срещу същото решение, но в частта му, с която застрахователното дружество е осъдено да заплати на ДЖ. ЕТ. ЯШ. и Г А Ю обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на преждевременно роденото дете на дъщеря им А Д.Е., починало в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ10, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“, ведно със законна лихва.

Във въззивната жалба на ДЖ. ЕТ. ЯШ., ГЮЛХ. С. С., СВ. СВ. Ф. и ДЖ. ЕТ. ЯШ. се твърди че решението в обжалваните от тях отхвърлителни части е неправилно и постановено при нарушение на материалния и процесуалния закон.

По исковите претенции на С.Ф.:

Оспорва извода на съда, че по делото не е доказан по безспорен начин фактът на фактическо съжителство между него и А Е, както и че той е баща на преждевременно роденото им и починало дете. Твърди че съдът е достигнал до този извод без да обсъди събраните по делото доказателства. Сочи че Ф. попада в кръга на лицата, които право на обезщетение за претърпени от тях вреди от смъртта на А Е и преждевременно роденото им дете. Твърди че се е намирал във фактическо съпружеско съжителство с починалата, семейството е съжителствало под един покрив и изключително

близки и топли отношения на взаимно разбирателство, обич и подкрепа. Твърди че показанията на разпитаните по делото свидетели Д и А очаквали дете. Сочат, че след инцидента Ф., както и цялото семейство е бил съкрушен от трагедията и е понесъл тежко загубата на починалите. Твърди че представените по делото удостоверение за постоянен и настоящ адрес, както и за родствени връзки и семейно положение на Ф. не следва да се кредитират като неотносими към предмета на спора. Твърди че фактът че са живели заедно в дома на родителите на Е в очакване на първото си дете е установен от гласните доказателства. Излага че неотносимо към спора е дали след трагедията Ф. е създал друго семейство. Твърди че по делото е установено съществуването на дълбока емоционална връзка, а болките и страданията претърпени от него са с изключително висок интензитет.

По исковите претенции на Д.Я. и Г.С.:

Оспорват определения от първата инстанция размер на обезщетенията за смъртта на тяхната единствена дъщеря и внуче, като твърдят че определеното обезщетение е крайно недостатъчно да репарира претърпените от тях неимуществени вреди. Твърдят че съдът неправилно е приложил чл.52 от ЗЗД. Твърдят че показанията на разпитаните по делото свидетели установяват че починалата е живяла в един дом със своите родители, имала е прекрасни отношения с тях и е била много добра дъщеря. Била е единствено дете, семейството е било сплотено и задружно. Твърдят че съдът не е отчел болките и страданията, които те са понесли от смъртта на единственото им дете и загубата на тяхното внуче.

По исковите претенции на Д.Я.:

Оспорва извода на съда че по делото не е доказано наличието на изключителна близост между него и починалата Е, негова племенница, която се установява според него в събраните по делото гласни доказателства.

По отношение на законната лихва върху присъденото обезщетение твърдят че законната лихва следва да бъде присъдена от датата на деликта – 25.07.2019г., поради което и претенцията им за законна лихва за периода от 25.07.2018г. до 15.01.2020г. – датата на изтичане на срока от петнадесет работни дни от подаване на заявлението пред застрахователя, е основателна.

Молят съда да отмени решението на съда в обжалваните от тях части и

исковете им за обезщетение за неимуществени вреди да бъдат уважени до размерите, предмет на въззивно обжалване. Претендират направените по делото разноски и адвокатско възнаграждение по реда на чл.38 ал.1 т.2 от ЗА.

Въззиваемата страна по тази жалба ЗК „Лев Инс“ АД със седалище гр.София в депозирал в срока по чл.263 ал.1 от ГПК писмен отговор изразява становище за неоснователност на подадената от жалба и моли съда да потвърди решението в обжалваните от ищците отхвърлителни части.

В насрещната жалба на застрахователното дружество твърди че първоинстанционното решение в обжалваните от него осъдителни части е неправилно.

Твърди че съдът при постановяването му не е взел предвид, че правоспособността на субекта възниква от момента на раждането му, при условие че е роден жив и жизнеспособен. Твърди че исковите претенции за обезщетения за вреди от смъртта на плода на детето на А Е са неоснователни.

На следващо място твърди че не са налице посочените от тълкувателно решение № 1/2016г. предпоставки за материалната легитимация на двамата ищци с оглед липсата на доказана изключително близка връзка, която да надхвърля обичайната родствена връзка между баба и дядо и внук. Твърди че те дори не са придобили качеството дядо и баба, доколкото в случая става въпрос за мъртво роден плод на дете, което не е било способно да живее.

Поддържат и направеното от тях в първата инстанция възражение за съпричиняване от страна на починалата Е, а именно че тя е знаела, че водачът на автомобила А Е Я. е употребил значително количество алкохол, което възражение не е разгледано от първата инстанция.

В отношение на евентуалност, оспорва размера на обезщетението като прекомерно завишено с оглед причинените болки и страдания и принципа на справедливост, заложен в чл.52 от ЗЗД.

Моли съда да отмени решението в обжалваните от него осъдителни части и да отхвърли предявените искове. Претендира направените по делото разноски.

Въззиваемата страна по тази жалба ДЖ. ЕТ. ЯШ. и ГЮЛХ. С. С., и двамата от с.Воднянци, община Добрич, в депозирал в срока по чл.263 ал.1 от ГПК писмен отговор, оспорват насрещната въззивна жалба и молят съда да

потвърди решението в обжалваните от застрахователя части.

Към настоящето производство е присъединена и частна жалба на ДЖ. ЕТ. ЯШ., ГЮЛХ. С. С., СВ. СВ. Ф. и ДЖ. ЕТ. ЯШ. срещу определение № 260210 от 27.04.2021г. по търг.дело № 19/20г. по описа на Окръжен съд – Добрич постановено по реда на чл.248 от ГПК, в частите му, с които е оставил без уважение молбите на ДЖ. ЕТ. ЯШ. и ГЮЛХ. С. С. за изменение на решението в частта му за разносните и присъждане на процесуалния им представител по реда на чл.38 от ЗА на адвокатско възнаграждение в размер на 11 366лв., съответно по 3 918лв. и по 1 765лв. за всеки от двамата по отделните иски; на Д.Я. за присъждане на направените от него разноски в размер на 2 647.50лв.; да намали размера на присъдените разноски дължими от С.Ф. и Д.Я. в полза на застрахователното дружество до размера на сумата 1 150лв., и в частта, с която Д.Я. е осъден да заплати държавна такса в размер на 1 800лв. по сметка на ДОС.

Въззивниците ДЖ. ЕТ. ЯШ., ГЮЛХ. С. С., СВ. СВ. Ф. и ДЖ. ЕТ. ЯШ., в съдебно заседание, чрез процесуален представител, поддържат своите жалби и молят съда да уважи предявените от тях иски до размера, предмет на въззивно обжалване и да остави без уважение жалбата на застрахователя. Претендират направените по делото разноски.

Въззивникът ЗК „Лев Инс“ АД в съдебно заседание, чрез процесуален представител, изразява становище за неоснователност на жалбата на ищците и моли съда да потвърди решението в обжалваните от тях части. Поддържа своята жалба и моли съда да я уважи.

Въззивният съд, след съвкупна преценка на събраните по делото доказателства, заедно и поотделно, и съобразно предметните предели на въззивното производство, приема за установено следното:

Предявени са иски с правно основание чл.432 от КЗ и чл.497 от КЗ от ДЖ. ЕТ. ЯШ., ГЮЛХ. С. С., СВ. СВ. Ф. и ДЖ. ЕТ. ЯШ. срещу ЗК „Лев Инс“ АД за обезщетения за неимуществени вреди от смъртта на А Д.Е. и за обезщетения за неимуществени вреди от смъртта на преждевременно роденото и починало дете на А Е, съответно дъщеря на първите двама, фактически съпружески съжителствала с Ф. и племенница на Я., при пътно-транспортно произшествие на 25.07.2018г., причинено виновно от А Е Я. при управление на лек автомобил с рег.№ ТХ 9158 ХТ, при сключена

задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите”, ведно със законна лихва. Решението на първата инстанция в частите му, с които в полза на родителите на А Е е присъдено обезщетение за неимуществени вреди до размера на сумата 150 000лв., както и в частите му, с които са отхвърлени исковете на родителите за разликите над 180 000лв. до 250 000лв. и от 80 000лв. до 100 000лв. и на Ф. за разликите над 180 000лв. до 250 000лв., е влязло в сила.

С оглед влязлото в сила решение на първоинстанционния съд и предметите предели на силата на присъдено нещо, въззивният съд намира, че пред настоящата инстанция е установено настъпването на пътно-транспортното произшествие на 25.07.2018г., вината на водача А Е Я., починал в произшествието, причинената смърт на А Д.Е. в следствие на произшествието.

Не е спорно, че между застрахователното дружество и собственика на автомобила, с който е причинено пътно-транспортното произшествие е сключен договор за задължителна застраховка “Гражданска отговорност на автомобилистите”, действаща към датата на пътно-транспортното произшествие, която покрива отговорността на застрахователя за причинени от А Е Я. вреди при управлението на лекия автомобил.

Не е спорно че ДЖ. ЕТ. ЯШ. и ГЮЛХ. С. С. са родители на починалата А, а ДЖ. ЕТ. ЯШ. неин чичо.

По исковете за обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на преждевременно роденото мъртво дете на А:

Не е спорно че А Д.Е. е била бременна към момента на произшествието.

От приетата от първата инстанция съдебно-медицинска експертиза, обективно и компетентно дадена, неоспорена от страните и кредитирана от съда изцяло, въззивният съд приема за установено, че към времето на произшествието детето е било живо в кухнята на матката на майка си, като съобразно установените характеристики на плода то е било нормално развито в осми – девети лунарен месец, без вродени увреждания и аномалии и при провеждане на нормално раждане би било напълно жизнеспособно извън майчиния организъм. В резултат на произшествието то е получило несъвместима с живота черепно-мозъчна травма – разкъсване на твърда мозъчна обвивка и контузия на мозъка. Експертът въз основа на наличието на

кръвонасядания по меките черепни обвивки и меките мозъчни обвивки, е дал заключение че травмите са получени прижизнено във времето, когато детето е било в маточната кухня. Смъртта на детето е настъпила в резултат на получената при ПТП травма докато е било в кухнята на матката, като едновременно с черепно-мозъчната травма действието на голямата травмираща сила е разкъсала матката и експулсирала детето извън коремната кухня на майката.

Съобразно разрешението, дадено в тълкувателно решение № 1/2016г. от 21.06.2018г., задължително за съдилищата, материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в Постановление № 4 от 25.05.1961г. /деца, съпруг и родители/ и Постановление № 5 от 24.11.1969г. /отглеждано, но неосиновено дете, отглеждащия го и на лицето, което съжителства на съпружески начала с починалия/ на Пленума на ВС, и по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени.

С оглед на изрично приетата предпоставка, даваща основание за присъждане на обезщетение - като изключение и само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породи особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди, наред с най-близките или вместо тях, съставът на въззивния съд намира, че в настоящия случай, в който в резултат на ПТП няма живородено дете, не може да се говори за връзка между него с преживелия родственик, поради което и не може да се изследват конкретни житейски обстоятелства, сочещи на изключителност на тази връзка и морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка. Загубата на детето на дъщеря им в резултат на катастрофата несъмнено причинява на близките тежки травми, болки и страдания, но за тези лица – родителите на починалата бременна жена и нейният чичо няма основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в постановления № 4/61г. и № 5/69г. на Пленума на ВС, поради което и претенцията им следва да се отхвърли.

С оглед на така изложеното решението в обжалваната от застрахователя част, с която е присъдено обезщетение за неимуществени вреди на ДЖ. ЕТ. ЯШ. и ГЮЛХ. С. С. от смъртта на преждевременно роденото дете на А Д.Е. по 50 000лв. на всеки следва да бъде отменено и предявените искове да бъдат отхвърлени. Решението в частта му, с която са отхвърлени исковете за обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на преждевременно роденото дете на А Д.Е. съответно на ДЖ. ЕТ. ЯШ. и ГЮЛХ. С. С. за разликата над 50 000лв. до 80 000лв. и на ДЖ. ЕТ. ЯШ. за сумата 5 000лв., предявен като частичен от 50 000лв., следва да бъде потвърдено.

По иска на СВ. СВ. Ф. за обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на преждевременно роденото му мъртво дете:

Установено е по делото от гласни доказателства, че А и Ф. са живели заедно в дома на родителите на А и са чакали дете.

Между двамата няма сключен граждански брак. Няма съставен и акт за раждане на мъртвородено дете, предвиден в чл.42 ал.2 от ЗГР. Няма припознаване по реда на чл.64 ал.1 от СК

С оглед на така изложеното, съставът на въззивния съд намира, че по делото няма доказателства установяващи, че СВ. СВ. Ф. е бил баща на мъртвороденото в произшествието дете. Поради липсата на сключен граждански брак презумпцията по чл.61 ал.1 от СК не може да бъде приложена. Няма припознаване по реда на чл.64 ал.1 от СК. Няма съставен и акт за раждане на мъртвородено дете, в който да е посочен неговия баща. В настоящето производство произход с гласни доказателства не може да бъде установяван. Поради което и претенцията на Ф. за обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на преждевременно роденото мъртво дете е недоказана и следва да бъде отхвърлена. Поради което и обжалваното решение в тази му част следва да бъде потвърдено.

По исковете за обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на А Д.Е.:

От първата инстанция са събрани гласни доказателства – показанията на свидетелите С С Д и Б М М, преки и непосредствени, депозирани непротиворечиво и убедително, и взаимно допълващи се, поради което и кредитирани от въззивната инстанция изцяло. От показанията на свидетелите въззивният съд приема за установено, че починалата А е била единствено дете

на родителите си. Била е много добро момиче и много добра дъщеря. Били са сплотено семейство, работещи, усмихнати. А винаги е живяла с родителите си. След като се е събрала със С двамата са заживели дома на родителите и и са чакали дете. С е бил познат в селото като мъжа на А. Неочакваната и смърт и тази на нероденото и дете е съкрушила родители и, преобърнала и обезмислила живота им. След смъртта и С е напуснал селото и повече не са го виждали. Отношенията между А и нейния чичо Д са били изключително добри отношения между чичо и племенница.

По исквете на родителите:

При определяне по справедливост на основание чл.52 от ЗЗД на размера на неимуществените вреди и съобразно Постановление № 4/68г. на Пленума на ВС, въззивният съд отчита конкретните обективно съществуващи обстоятелства съобразно указанията от Пленума на ВС общи критерии - момент на настъпване на смъртта, възраст и обществено положение на пострадалия, степен на родствена близост между пострадалия и лицето, което претендира обезщетение, действително съдържание на съществуващите между пострадалия и претендиращия обезщетение житейски отношения и обстоятелствата, при които е настъпила смъртта. А Д.Е. в е починала на 20г., бременна в осми – девет лунарен месец, в резултат на получени травми при пътно при пътно-транспортно произшествие на 25.07.2018г., несъвместими със живота. Към момента на смъртта на детето си родители и са били на 42г. А е тяхно единствено дете. Събраните в първоинстанционното производство гласни доказателства сочат че починалата и нейните родители са живели винаги заедно, в един дом, били са близки, в добри и хармонични отношения. Смъртта на дъщеря им, заедно с мъртвороденото им внуче, им е причинила морални болки и страдания, с изключително висок интензитет и времетраене. Съгласно постоянната съдебна практика при определяне на справедливия размер на обезщетението за неимуществени вреди следва да се отчита и обществено-икономическата конюнктура в страната към момента на увреждането, като застрахователната сума по договора следва да се има предвид като един от критериите по приложението на чл.52 ЗЗД. Отчитайки всички тези обстоятелства, настоящия състав на въззивния съд приема, че в конкретния случай справедливото по смисъла на чл.52 ЗЗД обезщетение за понесените от родителите неимуществени вреди от смъртта на тяхното единствено дете е в размер на сумата 180 000лв. За да определи по-висок

размер въззивният съд отчита и установеното по делото обстоятелство, че починалата е била бременна в осми – девети лунарен месец и заедно с нея е загинало и нейното дете, тяхно бъдещо внуче. Така тази на практика двойна загуба – на дете и внуче, допълнително усилва тяхното душевно и емоционално страдание, лишила ги е от смисъл в живота, и това следва да бъде отчетено при определяне по справедливост на размера на обезщетението за неимуществени вреди.

По иска на С.Ф.:

Лицето, което е съжителствало на съпружески начала с починалия при непозволено увреждания, без да е бил сключен брак, ако това съжителство не съставлява престъпление и не противоречи на правилата на морала, е легитимирано да получи обезщетение за неимуществени вреди, съобразно разрешението, дадено в Постановление № 5 от 24.11.1969г. на Пленума на ВС. Посочено е в мотивите, че когато между пострадалия и друго лице, извън кръга на посочените в Постановление № 4 от 25.05.1961г. /деца, съпруг и родители/ са се създали отношения, напълно сродни с тези, в постановлението, е справедливо да се присъжда обезщетение за вредите от неимуществен характер, които са им причинени със смъртта, последвала от непозволено увреждане на близкия им. Посочено е че пострадалият и преживелият го следва да са били във фактическа семейна съпружеска връзка, която е била продължителна и трайна, от която може да има и деца, като връзката не трябва да установена като резултат на престъпление /двубрачие/ и против правилата на морала.

Доказателства че Ф. е бил в брак към момента на връзката му с А няма по делото.

По делото са събраните гласни доказателства, които сочат единствено че Ф. и починалата А са живели като съпрузи в дома на нейните родители и че С е бил познат като зет. Свидетелите не познават С, нямат преки впечатления за връзката по между им. Доказателства за отношенията между двамата няма събрани. Доказателства за това как се е отразила смъртта на А и на детето на живота на Ф. няма събрани, освен посоченото от свидетел, че е страдал. Установено е че след смъртта и той е напуснало селото на родителите. Видно от удостоверение от 09.02.2021г. към момента има съпруга и дъщеря, родена 2019г.

При така събраните гласни доказателства, съставът на въззивния съд намира че по делото не е установено съществуването на емоционални и духовни връзки между двамата, общи икономически отношения, свързани с полагане на общи усилия за задоволяване нуждите на семейството и осигуряване на неговото благополучие, т.е. съвместния общ стремеж на двамата съпрузи за осигуряване средства за семейството, взаимност и обща грижа един за друг. На доказване подлежи общността между лицата, общото им управление на домакинството, общи планове и осъществяването им, общо съпреживяване на различни събития.

С оглед на така изложеното, въззивният съд намира, че по делото остава недоказан факта, че между въззивника Ф. и починалата при ПТП А има връзка, основана на фактическо съжителство като семейство, поради което и не може да бъде ангажирана отговорността на застрахователя за обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от нейната смърт и претенцията на ищеца следва да се отхвърли. С оглед на така изложеното обжалваното решение в тази му част следва да бъде потвърдено.

По иска на чичото:

Съобразно разрешението, дадено в тълкувателно решение № 1/2016г. от 21.06.2018г., задължително за съдилищата, материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в Постановление № 4 от 25.05.1961г. /деца, съпруг и родители/ и Постановление № 5 от 24.11.1969г. /отглеждано, но неосиновено дете, отглеждащия го и на лицето, което съжителства на съпружески начала с починалия/ на Пленума на ВС, и по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени.

Изрично е посочено в мотивите на касационния съд че възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в посочените две Постановления на ВС следва да се допусне като изключение – само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породи особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди, наред с най-близките или вместо тях. Изложено е в решението, че в

традиционните за българското общество семейни отношения братята и сестрите, съответно бабите/дядовците и внуците, са част от най-близкия родствен и семеен кръг и връзките по между им се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Касационната инстанция сочи че право на обезщетение за неимуществени вреди на преживелия родственик е справедливо да се признае, когато поради конкретни житейски обстоятелства привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка.

С оглед на така изложеното, съставът на въззивния съд намира, че в тежест на ищецът ДЖ. ЕТ. ЯШ., при условията на главно и пълно доказване, съобразно правилата за разпределение на доказателствената тежест в гражданския процес, е да установи особено близка връзка с починалата и действително претърпени от смъртта и вреди, надхвърляща нормално присъщата за тази родствена връзка.

От събраните гласни доказателства, макар и доста лаконични, може да се направи извод за връзка между чичо и племенница, съответстваща на характерната и типична за нашето общество връзка. Само тя обаче не може да са обоснове справедливо увеличаване на предвидимия от застрахователя обем на отговорност. За да е оправдано изключението, е необходимо да съществуват особени и конкретно установени житейски обстоятелства, породили необичайно силна привързаност, която съответно да може обективно да причини морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка. Такива конкретни житейски обстоятелства по делото не са установени. Не се установяват и морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, породени от внезапната загуба на близък член на семейството.

По тези съображения въззивният съд намира че в настоящия случай няма основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в постановления № 4/61г. и № 5/69г. на Пленума на ВС и претенцията на ищеца Д.Е. следва да се отхвърли. С оглед на така изложеното обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

По възражението за съпричиняване:

Пред въззивна инстанция от застрахователя се поддържа единствено възражението за съпричиняване изразяващо се в знание на починалата, че водачът на автомобила А Е Я. е употребил значително количество алкохол.

Съобразно разрешението на т.8 на тълкувателно решение № 1/14 от 23.12.2015г. по тълк.дело № 1/14г. на ОСТК налице е съпричиняване на вредата, когато пострадалото лице е пътувало в автомобил, управляван от водач, употребил алкохол над законоустановения минимум, ако този факт му е бил известен.

Фактът, че виновният водач А Е Я. е бил с наличие на алкохол в кръвта в размер на 1.6 промили е установен от приетата по делото експертиза, което съответства на долната граница на средна степен на алкохолно опиване към времето на ПТП.

От събраните по делото от настоящата инстанция гласни доказателства – показанията на свидетелката ИМР. Р. ЯШ., които съдът кредитира изцяло, като преки и непосредствени, депозирані непротиворечиво и убедително, съдът приема за установено че вечерта преди произшествието А е била у тях. Когато съпругът и А се е върнал тя вече е спяла в другата стая с нейните деца. Свидетелката установява, че А не е виждала чичо и да пие алкохол. Така събраните гласни доказателства опровергават твърденията на застрахователя за знание от страна на пострадалата, че чичо и преди управление на автомобила е употребил алкохол. Поради което и възражението за съпричиняване на застрахователя е неоснователно.

С оглед на така изложеното и предвид определения справедлив размер на обезщетението за неимуществени вреди, въззивният съд намира предявените искиове на родителите на А за доказани и основателни до размера на сумата 180 000лв. Поради което и обжалваното решение в частите му, с които са отхвърлени исковите на родителите за разликата над 150 000лв. до 180 000лв. следва да бъде отменено и вместо него постановено друго, с което исковите да бъдат уважени.

На основание чл.493 ал.1 т.5 от КЗ застрахователят следва да покрие спрямо увреденото лице отговорността на делинквента за дължима лихва за забава от датата на предявяване на претенцията на увреденото лице, а след

изтичане на срока по чл.496 ал.1 от КЗ и при липса на произнасяне и плащане на обезщетение от застрахователя, той дължи законната лихва върху обезщетението за претърпените неимуществени вреди за собствената си забава. Поради което и предвид направеното искане обезщетението следва да бъде присъдено със законна лихва, считано от датата на уведомяване на застрахователя.

Липсват доказателства за датата на уведомяване на застрахователя. От представеният документ от куриерска фирма не може да бъде направен извод за датата на получаване на пратката от подателя. Поради което и за дата на получаване на уведомлението, въззивният съд приема датата на образуване на преписката по щета – 07.10.2019г., посочена в изпратеният от застрахователя отговор на искането за заплащане на обезщетение /л.47 от първоинстанционното производство/. Поради което и законна лихва върху определеното обезщетение за неимуществени вреди следва да бъде присъдена от 07.10.2019г. до окончателното и изплащане. Предвид на това и решението в частта за определяне на началната дата на лихвата за забава следва да бъде отменено.

По претенциите за разноски и по частната жалба:

Разноски за първа инстанция:

С оглед изхода на спора пред въззивния съд в полза на ищеца ДЖ. ЕТ. ЯШ. следва да бъдат присъдени направените от него разноски, съразмерно уважената част от исковете, а именно сумата 2 160лв. – държавна такса и 231.43лв. – възнаграждения за вещи лица. Поради което и определение № 260210 от 27.04.2021г. по реда на чл.248 от ГПК следва да бъде отменено в частта му, с която е отхвърлена молбата му за присъждане на направени по делото разноски до размера на сумата 2 391.43лв. и посочените разноски следва да му бъдат присъдени.

На основание чл.38 от ЗА в полза на процесуалния представител на ищите Д.Я. и Г.С. следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на сумата по 3 358.29лв. за защитата на всеки от двамата. Размерът е определен от въззивния съд съобразно минималния размер на адвокатските възнаграждения и уважената част от предявения иск за неимуществени вреди от смъртта на дъщеря им. Адвокатско възнаграждение за отхвърлената част от техните искове и за отхвърлените искове на другите ищци не се дължи.

Поради което и определение № 260210 от 27.04.2021г. по реда на чл.248 от ГПК следва да бъде отменено в частта му, с която е отхвърлена молбата му за присъждане на адвокатско възнаграждение и в полза на процесуалния представител следва да бъде присъдена разликата над 2 000лв. до 6 716.58лв., а именно сумата 4 716.58лв.

С оглед изхода на спора в полза на застрахователното дружество следва да бъдат присъдени направените от него разноси в размер на сумата 811.37лв. и адвокатско възнаграждение в размер на 1 053.73лв., или общо 1 865.08лв. Поради което и определението за изменение на решението в частта му за разноските следва да бъде отменено и вместо него решението бъде изменено, като размерът на дължимите от Ф. и Д.Я. разноси бъде намален до посочения размер.

Следва да бъде отменено определението и в частта му, с която ДЖ. ЕТ. ЯШ. е осъден да заплати дължима по делото държавна такса в размер на сумата 1 800лв. Ищецът Я. е освободен от заплащане на 70 % от дължимата по делото държавна такса по реда на чл.83 ал.2 от ГПК. Дължимите от него 30 % са внесени. Поради което и неправилно е осъден да заплати държавна такса. Предвид на това и определението в тази част следва да бъде отменено.

За въззивна инстанция:

С оглед предметните предели на въззивното производство и уважената част от исковете в полза на Д.Я. следва да бъде присъдена сумата 180лв., представляваща държавна такса.

На основание чл.38 от ЗА в полза на процесуалния представител на ищите Д.Я. и Г.С. следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на сумата по 1 230лв. за защитата на всеки от двамата. Размерът е определен от въззивния съд съобразно предметните предели на въззивното производство, минималния размер на адвокатските възнаграждения и уважената част от предявения иск за неимуществени вреди от смъртта на дъщеря им. Адвокатско възнаграждение за отхвърлената част от техните искове и за отхвърлените искове на другите ищци не се дължи.

С оглед изхода на спора и направеното искане в полза на застрахователя следва да бъде присъдена сумата 2 000лв., представляваща държавна такса за възивно обжалване, дължима за уважената част от въззивната жалба на застрахователя.

С оглед уважената част от исковете дължимата за първа инстанция държавна такса е в размер на сумата 14 400лв. Поради което и решението на окръжния съд, в частта му, с която застрахователното дружество е осъдено да заплати държавна такса над този размер до присъдените 16 000лв. следва да бъде отменено.

С оглед изхода на спора застрахователното дружество следва да бъде осъдено да заплати дължима за въззивно производство държавна такса в размер на сумата 1 200лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯВА решение № 260040 от 24.03.2021г. по търг.дело № 19/20г. по описа на Окръжен съд – Добрич, допълнено с определение № 260209 от 27.04.2021г., в частите му, както следва:

с които са отхвърлени предявените от ДЖ. ЕТ. ЯШ. и ГЮЛХ. С. С. срещу ЗК „Лев Инс“ АД осъдителни искове с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ за обезщетения за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на дъщеря им А Д.Е. в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ за разликите над 150 000лв. до 180 000лв.;

в частите му с които е присъдена законна лихва върху обезщетенията за неимуществени вреди с начална дата 15.01.2020г.;

в частите му, с които е отхвърлена претенцията за законна лихва върху присъдените на ДЖ. ЕТ. ЯШ. и ГЮЛХ. С. С. обезщетения за неимуществени вреди от смъртта на дъщеря им за периода от 07.10.2019г. до 15.01.2020г.

в частите му, с които ЗК „Лев Инс“ АД е осъдено да заплати на ДЖ. ЕТ. ЯШ. и Г А Ю сумата по 50 000лв. за всеки, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на преждевременно роденото дете на дъщеря им А Д.Е., починало в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ10, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“, ведно със законна лихва.

и в частта му, с която ЗК „Лев Инс“ е осъдена да заплати на Окръжен съд – Добрич държавна такса за разликата над 14 400лв. до 16 000лв.

и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА Застрахователна компания „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, адрес на управление гр.София, бул.“Черни връх“ № 51Д, ЕИК 121130788, да заплати на ДЖ. ЕТ. ЯШ. от с.Воднянци, община Добрич, ЕГН ***** още сумата 30 000лв. /тридесет хиляди лева/, разлика над 150 000лв. до 180 000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на дъщеря му А Д.Е. в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“, ведно със законна лихва върху тази сума, считано от 07.10.2019г. до окончателното изплащане на задължението на основание чл.432 от КЗ

ОСЪЖДА Застрахователна компания „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, адрес на управление гр.София, бул.“Черни връх“ № 51Д, ЕИК 121130788, да заплати на ГЮЛХ. С. С. от с.Воднянци, община Добрич, ЕГН XXXXXXXXXXXX още сумата 30 000лв. /тридесет хиляди лева/, разлика над 150 000лв. до 180 000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на дъщеря и А Д.Е. в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“, ведно със законна лихва върху тази сума, считано от 07.10.2019г. до окончателното изплащане на задължението на основание чл.432 от КЗ.

ОСЪЖДА Застрахователна компания „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, адрес на управление гр.София, бул.“Черни връх“ № 51Д, ЕИК 121130788, да заплати на ДЖ. ЕТ. ЯШ. и ГЮЛХ. С. С., и двамата от с.Воднянци, община Добрич, законна лихва върху присъдените им от първата инстанция обезщетения за неимуществени вреди с начална дата 07.10.2019г. до окончателното изплащане на задълженията.

ОТХВЪРЛЯ иска на ДЖ. ЕТ. ЯШ. от с.Воднянци, община Добрич, срещу Застрахователна компания „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, за сумата 50 000лв., претендирана като обезщетение за неимуществени вреди,

изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на преждевременно роденото дете на дъщеря му А Д.Е., починало в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ10, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“, ведно със законна лихва.

ОТХВЪРЛЯ иска на ГЮЛХ. С. С. от с.Воднянци, община Добрич, срещу Застрахователна компания „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, за сумата 50 000лв., претендирана като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на преждевременно роденото дете на дъщеря и А Д.Е., починало в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ10, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“, ведно със законна лихва.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260040 от 24.03.2021г. по търг.дело № 19/20г. по описа на Окръжен съд – Добрич, допълнено с определение № 260209 от 27.04.2021г., в частите му, както следва:

в частите му, с които са отхвърлени предявените от ДЖ. ЕТ. ЯШ. и ГЮЛХ. С. С. осъдителни иски срещу ЗК „Лев Инс“ АД с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ за разликата над 50 000лв. до 80 000лв., претендирани като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на преждевременно роденото дете на дъщеря им А Д.Е., починало в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ10, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“;

с които е отхвърлено искането им за присъждане на законна лихва с начална дата 25.07.2018г. до 07.10.2019г.;

с която са отхвърлени предявените от СВ. СВ. Ф. срещу ЗК „Лев Инс“ АД осъдителни иски с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ до размера на сумата 180 000лв., претендирана като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на А Д.Е., с която се е бил във фактическо съпругеско съжителство, в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“, както и иска до размера на сумата 180 000лв., претендирани

като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на преждевременно роденото негово дете от А Д.Е., починало в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ10, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“;

с която са отхвърлени предявените от ДЖ. ЕТ. ЯШ. срещу ЗК „Лев Инс“ АД осъдителни иски с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ до размера на сумата 5 000лв., предявен като частичен от 50 000лв., претендирана като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на А Д.Е., неговата племенница, в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“, както и иска до размера на сумата 5 000лв., предявен като частичен от 50 000лв., претендирани като обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, причинени от смъртта на преждевременно роденото дете на неговата племенница А Д.Е., починало в резултат на ПТП на 25.07.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Мерцедес МЛ 380 ЦДИ“ с рег.№ ТХ 9158 ХТ10, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“;

ОТМЕНЯВА определение № 260210 от 27.04.2021г. в частите му, с които са отхвърлени молбите за изменение на решението в частта му за разноските по отношение на присъденото адвокатско възнаграждение на адв.Д.Н. по реда на чл.38 ал.2 от ЗА, за присъждане на разноски в полза на ДЖ. ЕТ. ЯШ. до размера на сумата 2 391.43лв., за намаляване на присъдените в полза на ЗК „Лев Инс“ АД разноски и в частта му, с която ДЖ. ЕТ. ЯШ. е осъден да заплати дължима по делото държавна такса в размер на 1 800лв. и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ИЗМЕНЯ решение № 260040 от 24.03.2021г. по търг.дело № 19/20г. по описа на Окръжен съд – Добрич, допълнено с определение № 260209 от 27.04.2021г. в частта му за разноските както следва:

ОСЪЖДА Застрахователна компания „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, адрес на управление гр.София, бул.“Черни връх“ № 51Д, ЕИК 121130788, да заплати на адвокат Д.Н. от САК още сумата 4 716.58лв. /четири хиляди седемстотин и шестнадесет лева и петдесет и осем стотинки/,

разликата над присъдените от първата инстанция 2 000лв. до 6 716.58лв., представляваща адвокатско възнаграждение за процесуално представителство на ищите ДЖ. ЕТ. ЯШ. и ГЮЛХ. С. С. за първа инстанция.

ОСЪЖДА Застрахователна компания „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, адрес на управление гр.София, бул.“Черни връх“ № 51Д, ЕИК 121130788, да заплати на ДЖ. ЕТ. ЯШ. от с.Воднянци, община Добрич, ЕГН *****, сумата 2 160лв. /две хиляди сто и шестдесет лева/, представляваща направени пред първа инстанция разноски за държавна такса и сумата 231.43лв. /двеста тридесет и един лева и четиридесет и три стотинки/, представляваща направени пред първа инстанция разноски за възнаграждения за вещи лица.

ОТМЕНЯ решение № 260040 от 24.03.2021г. по търг.дело № 19/20г. по описа на Окръжен съд – Добрич, в частта му, с която СВ. СВ. Ф. и ДЖ. ЕТ. ЯШ. са осъдени да заплатят на ЗК „Лев Инс“ АД адвокатско възнаграждение за разликата над 1 053.73лв. до 1 500лв. и разноски за разликата над 811.37лв. до 1 580лв.

ОСЪЖДА Застрахователна компания „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, адрес на управление гр.София, бул.“Черни връх“ № 51Д, ЕИК 121130788, да заплати на ДЖ. ЕТ. ЯШ. от с.Воднянци, община Добрич, ЕГН *****, сумата 180лв. /сто и осемдесет лева/, представляваща направени пред въззивно производство разноски за държавна такса.

ОСЪЖДА Застрахователна компания „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, адрес на управление гр.София, бул.“Черни връх“ № 51Д, ЕИК 121130788, да заплати на адвокат Д.Н. от САК още сумата 2 460лв. /две хиляди четиристотин и шестдесет лева/, представляваща адвокатско възнаграждение за процесуално представителство на ищите ДЖ. ЕТ. ЯШ. и ГЮЛХ. С. С. за въззивна инстанция на основание чл.38 от ЗА.

ОСЪЖДА ДЖ. ЕТ. ЯШ. от с.Воднянци, община Добрич, ЕГН ***** И ГЮЛХ. С. С. от с.Воднянци, община Добрич, ЕГН XXXXXXXXXXXX, да заплатят на Застрахователна компания „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, ЕИК 121130788, сумата 2 000лв. /две хиляди лева/, представляваща направени за въззивно производство разноски.

ОСЪЖДА Застрахователна компания „Лев Инс“ АД със седалище

гр.София, адрес на управление гр.София, бул.“Черни връх“ № 51Д, ЕИК 121130788, да заплати по сметка на Апелативен съд Варна сумата 1 200лв. /хиляда и двеста лева/, представляваща дължима за въззивно производство държавна такса.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС на РБ при условията на чл.280 ал.1 и ал.2 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____